

© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2012. Bu çeviri, Avrupa Konseyi'nin insan haklarına destek Fonu'nun desteğiyle hazırlanmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Mahkeme'yi bağlamamaktadır. Daha fazla bilgi için, bu belgenin sonunda bulunan yazarın telif hakkı ile ilgili kısmı okuyabilirsiniz.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Editorial Board of Pravoye Delo ve Shtekel/Ukrayna – 33014/05

Karar 5.5.2011 [4. Daire]

Madde 10

Madde 10–1

İfade özgürlüğü

İnternette alınmış malzemeleri yayımda kullanan gazeteciler için iç hukukunda bir güvencenin bulunmaması: *İhlal*

Olaylar – Birinci başvuru bir gazetenin yazı işleri kurulu ve ikinci başvuru aynı gazetenin yazı işleri müdürüdür. 2003'te bu gazete internet üzerindeki bir haber sitesinden indirdiği, bir istihbarat örgütü memuru tarafından yazıldığı belirtilen, imzasız bir mektubu yayımlamıştır. Mektubun yazarı, bu mektupta, Ukrayna güvenlik kuvvetlerinin üst düzey memurlarının yolsuzluk ve başka yasadışı faaliyetlere karıştıklarını ve organize suçlarla bağlantılı olduklarını iddia etmekteydi. Makalede haber kaynağı belirtilmişti. Ayrıca, yazı işleri kurulunun bir notu, bu bilginin yanlış olabileceğini belirtiyor ve bütün ilgilileri bu konuyla ilgili yorum yapmaya davet ediyordu. Bu mektupta yazılanlardan dolayı hakarete uğradığını iddia eden bir kişi sonradan başvurulardan şikâyetçi olmuştur. Başvurucular suçlu bulunmuş ve tazminat ödemeye mahkûm edilmişlerdir. Aynı zamanda, birinci başvuru bir yalanlama yazısı yayımlamaya, ikinci başvuru da özür yazısı yayımlamaya mahkûm edilmişlerdir.

Hukuk – Madde 10

a) *Özür yazısı yayımlamaya mahkûmiyet*: İç hukuk, hakaret davalarında, zarar görmüş olanlara, doğru olmayan ve hakaret edici olan ifadelerin geri alınmalarını ve tazminat verilmesini isteme hakkı tanımışsa da, ikinci başvurunun resmi bir özür yazısı yayımlamaya mahkûm edilmesi iç hukukun hiçbir metninde açıkça öngörülmemiştir. Ayrıca, Ukrayna mahkemelerinin, uygulanabilir mevzuatı, bu kadar geniş bir şekilde yorumlamaya eğilimli olduklarını kanıtlayacak hiçbir bulguda yoktur. Ne bu mahkemeler ne de Hükümet ulusal hukukun ilgili kurallarının bu kadar açık bir şekilde çığnınlmalarına en ufak bir açıklama getirmemişlerdir. Dahası, şikâyet konusu olaylardan sonraki içtihat hakaret davalarında özür dileme yazısı yayımlamaya zorlamanın ifade özgürlüğünün anayasal güvencesine aykırı

olabileceğini belirtmektedir. Dolayısıyla, ikinci başvurusunun özür dileme yazısı yayımlamaya mahkûm edilmesi yasayla öngörülmemiştir.

Sonuç: İhlal (Oybirliğiyle).

b) *Ukrayna hukukunda internetten alınmış malzemeleri yayımlayan gazeteciler için bir güvencenin bulunmaması:* Ukrayna hukuku basında yayımlanmış malzemeleri kelimesi kelimesine yeniden kullanan gazetecileri her türlü hukuki sorumluluktan muaf tutmaktadır. Bu kural, AİHM'nin, gazetecilerin, başkaları tarafından söylenen ifadeleri, yayımlama haklarını koruyan sabit içtihadına uygundur. Ancak, mevzuata uygun bir şekilde tescil edilmemiş internet medyasından alınan malzemeleri kullanan gazeteciler bu dokunulmazlıktan yararlanmıyorlardı. Öte yandan, Ukrayna'da, internet medyasının kamusal tescilini öngören veya genel olarak bunlar için bir statü belirleyen veya internetten alınan bilgileri kullanmayı düzenleyen bir kural yoktu. AİHM, internetin yazılı basından farklı bir bilgi aracı olduğunu ve internet üzerinden yapılan bilgi aktarımının zarar doğurma riski bulunduğunu ve bu riskin yazılı basına oranla daha yüksek olduğunu kabul etmektedir. Ayrıca, yazılı basından ve internetten alınan malzemelerin çoğaltılması rejimleri farklılık gösterebilirler. Ancak, internetin, genel olarak profesyonel medya faaliyetleri çerçevesinde, oynadığı rol ve ifade özgürlüğünün kullanılmasındaki önemi dikkate alındığında, gazetecilere, cezalandırılmaktan korkmadan, internetten alınan bilgileri kullanmalarına izin veren, ulusal düzeyde yeterli bir yasal çerçevenin bulunmayışı, basın "bekçi köpeği" esas görevini yerine getirmesini ciddi bir şekilde engelleyebilir ve basın özgürlüğüne, tek başına, haksız bir müdahale oluşturabilir. İnternette alınan bilgilerin gazeteciler tarafından kullanılmasıyla ilgili Ukrayna kuralları uygun güvenceler sunmadıklarından, başvuru söz konusu malzemelerin yayımlanmasının muhtemel sonuçlarını yeteri kadar öngöremezlerdi.

Sonuç: İhlal (Oybirliğiyle).

Madde 41 – İkinci başvurucuya manevi zararı için 6 000 EUR.

© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2012.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin resmi dilleri Fransızca ve İngilizce'dir. Bu çeviri, Avrupa Konseyi'nin insan haklarına destek Fonu'nun desteğiyle hazırlanmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Mahkeme'yi bağlamamaktadır ve Mahkeme, kalitesi konusunda herhangi bir sorumluluk kabul etmemektedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarının veritabanı olan HUDOC üzerinden (<http://hudoc.echr.coe.int>) veya HUDOC'un bildirdiği başka veritabanları üzerinden yüklenebilir. Davanın isminin tamamen yazılması, yukarıdaki telif hakkıyla ilgili ifadelerin kullanılması ve insan haklarına destek Fonu'na referans yapılması şartıyla ticari olmayan amaçlarla kullanılabilir. Bu çevirinin tamamını veya bir kısmını ticari amaçlarla kullanmak isteyen herkesin, bu durumu belirtilen adrese bildirmesi rica olunur: publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe.

(www.coe.int/humanrightstrustfund) Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Tout personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante: publishing@echr.coe.int.